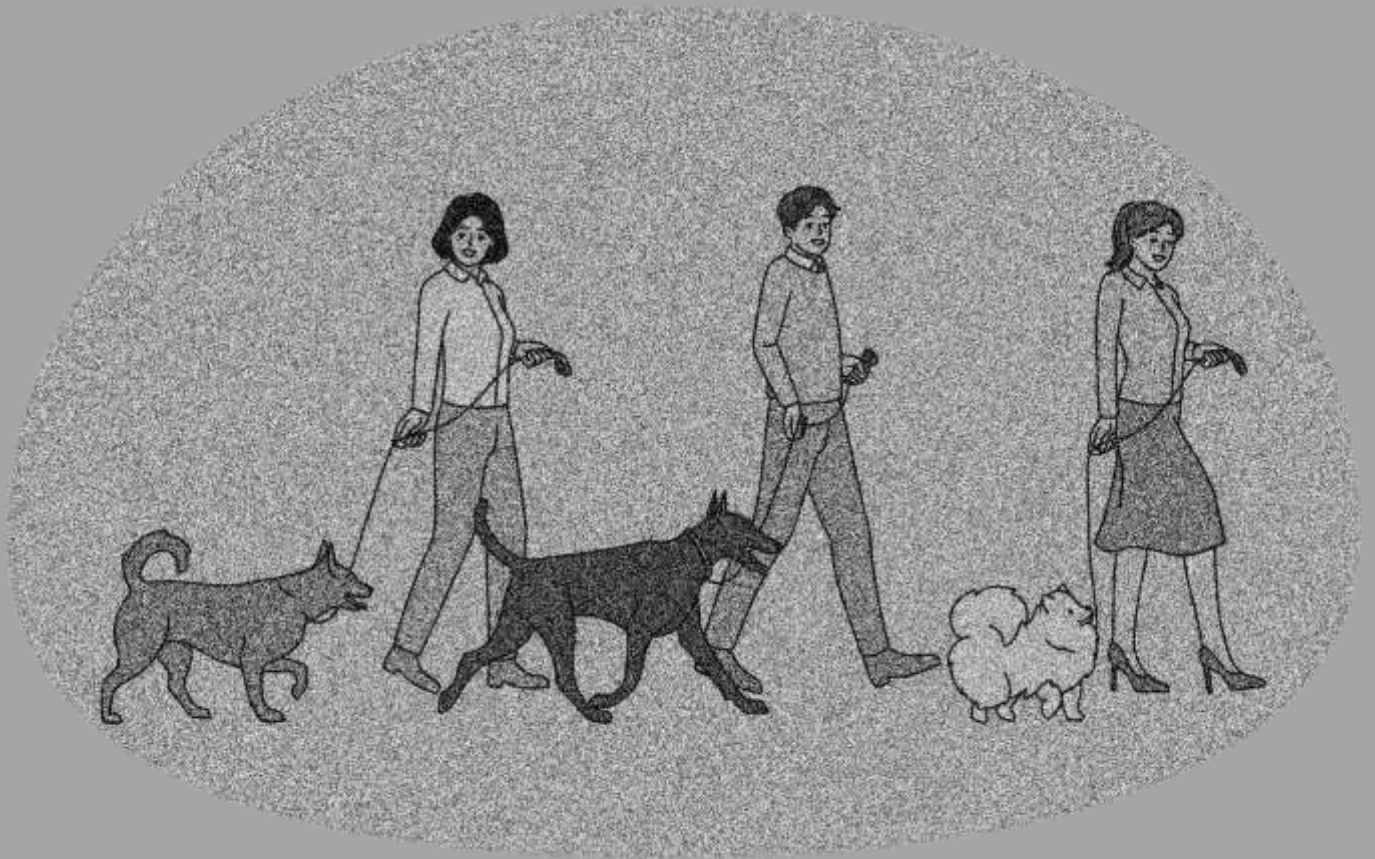

*Με αφορμή την Υπουργική Απόφαση 31932/2023 για
αποστολή δείγματος DNA του “ζώου συντροφιάς”
αντί για στείρωση*

ΠΑΡΑΣΙΤΑ – Αναρχική Συλλογικότητα για την Ολική Απελευθέρωση

Αύγουστος 2023

Μετά το νόμο του 2021 (4830/2021) για τις υποχρεωτικές στειρώσεις των “ζώων συντροφιάς” στο πλαίσιο της λεγόμενης “ευζωίας” τους (για το οποίο είχαμε βγάλει και μία αφίσα) ήρθε η υπουργική απόφαση (Υ.Α. 31932/2023) που δημοσιεύτηκε τον Απρίλη του 2023, να συμπληρώσει το έκτρομα.

Τι λέει αυτή η υπουργική απόφαση σε συνδυασμό με το νόμο του 2021, τον οποίο και επικαιροποίησε

Με λίγα λόγια, λέει ότι όποιος άνθρωπος δεν επιθυμεί να στειρώσει το “ζώο συντροφιάς” του θα πρέπει υποχρεωτικά να φροντίσει να σταλεί δείγμα DNA του μη ανθρώπινου ζώου στο Εργαστήριο Φύλαξης και Ανάλυσης Γενετικού Υλικού Ζώων Συντροφιάς (ΕΦΑΓΥΖΣ) του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ). “*Η συλλογή δειγματος γενετικού υλικού και η αποστολή του στο ΕΦΑΓΥΖΣ γίνονται αποκλειστικά από κτηνίατρο, μέλος του Πανελλήνιου Κτηνιατρικού Συλλόγου, που έχει άδεια άσκησης επαγγέλματος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας*”. Το δείγμα αυτό θα φυλάσσεται στο Εθνικό Μητρώο Ζώων συντροφιάς (ΕΜΖΣ) και ταυτόχρονα θα ενημερώνεται η Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το γενετικό υλικό διατηρείται για τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη στο ΕΦΑΓΥΖΣ, ενώ η μη συμμόρφωση πολιτών/κτηνιάτρων θα έχει διοικητικές κυρώσεις, κυρίως πρόστιμα ή/και αφαίρεση άδειας επαγγέλματος του/της κτηνιάτρου ανάλογα την περίπτωση.

Σε σχέση με την έναρξη ισχύος αυτής της υπουργικής απόφασης, η τελευταία ενημέρωση έρχεται από την Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών με αριθμό πρωτοκόλλου 38013 που εκδόθηκε στις 2 Μάη του 2023, σύμφωνα με την οποία ο νόμος του 2021 τροποποιήθηκε εκ νέου και προβλέπει πως “*η υποχρέωση του ιδιοκτήτη για στειρώση του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς ή για αποστολή δειγματος γενετικού υλικού του (DNA) [...] εκκινεί μετά την παρέλευση ενός (1) μηνός από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΑΓΥΖΣ*” και “*τα πρόστιμα του άρθρου 35 για την παράβαση της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλονται μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΑΓΥΖΣ*”. Όσον αφορά στη λειτουργία του ΕΦΑΓΥΖΣ, αναφέρει πως “*για την ακριβή ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΕΦΑΓΥΖΣ, θα ακολουθήσει νεότερη ενημέρωση της υπηρεσίας μας*”. Παρ' όλα αυτά, από όσο γνωρίζουμε το ΕΦΑΓΥΖΣ δεν έχει συσταθεί ακόμα. Οπότε, αυτή

η υπουργική απόφαση δεν έχει αρχίσει να εφαρμόζεται.

Ας ξανασυστηθούμε

Είναι σημαντικό για εμάς να καταστήσουμε σαφείς τις θέσεις μας, δεδομένου ότι δε συντασσόμαστε με κάποια ηγεσία, θεσμικό φορέα ή κομματικό μηχανισμό, αλλά αποτελούμε μία αυτοοργανωμένη συλλογικότητα στον αναρχικό χώρο. Ο αναρχικός χώρος χαρακτηρίζεται από πολυτασικότητα, πράγμα θετικό καθώς οι μονοδιάστατες, παγιωμένες θέσεις, οι “γραμμές” και τα θέσφατα δεν έχουν θέση στις δυναμικές διαδικασίες μίας κοινότητας που αποτελείται από αυτόνομες αναρχικές συλλογικοποιήσεις και ατομικότητες. Ο **αντισπισισμός (αντι-ειδισμός)** δεν αποτελεί αξία καθολική μέσα στον αναρχικό χώρο, εξού και ότι στην υπογραφή της συλλογικότητας μας έρχεται να προστεθεί το “για την **Ολική Απελευθέρωση**” δίπλα στην αναρχική της ταυτότητα. Η “ολική απελευθέρωση” προστίθεται ώστε να δηλώσουμε ότι εντάσσουμε στην αντιζέντα μας τα ζητήματα της απελευθέρωσης των μη ανθρώπινων ζώων και της γης. Είναι σίγουρα θέμα προς προβληματισμό και συζήτηση το γιατί χρειάζεται η “ολική απελευθέρωση” να δηλώνεται extra σε μία υπογραφή που λίγο πριν γράφει “αναρχική συλλογικότητα”, αλλά αυτό δεν είναι της παρούσης.

Η παραπάνω μικρή ανάλυση δε γίνεται για να πυροδοτήσει κάποιο εσωτερικό gossip αλλά αντιθέτως, για να ξεκαθαρίσει πως ο αντισπισισμός για μας νοείται στο πλαίσιο της **αναρχίας** και των απελευθερωτικών της προταγμάτων. **Η έννοια του σπισισμού υπάρχει ώστε να γίνονται ξεκάθαρες οι διακρίσεις που υφίστανται μεταξύ ανθρώπινου και μη ανθρώπινου ζώου και εφορμούνται από εξουσιαστικές λογικές του κυρίαρχου είδους. Ο αναρχικός αντισπισισμός** κατ' επέκταση έρχεται για να ερμηνεύσει αυτές τις διακρίσεις με τα εργαλεία της αναρχικής ανάλυσης και για να τις πολεμήσει με τα εργαλεία των αναρχικών πρακτικών στο πλαίσιο και τη βάση των αναρχικών προταγμάτων. Η λογική είναι παρόμοια δηλαδή με τον αναρχικό αντισεξισμό, αντιρατσισμό κ.ο.κ.

Η μήπως όχι;

Θεωρούσαμε ότι μία συζήτηση στο πλαίσιο του αντισπισισμού περί υποχρεωτικών ή μη στειρώσεων θα είχε τόσο νόημα να γίνει όσο και μία συζήτηση για τις υποχρεωτικές ή μη

στειώσεις ανθρώπων. Είχαμε την εντύπωση, δηλαδή, πως οι συζητήσεις γύρω από ζητήματα που άπτονται του αντισπισισμού γενικότερα, όπως για τους ζωολογικούς κήπους ή για την επιλογή μιας vegan διατροφής - όταν η δεύτερη γίνεται για λόγους απελευθέρωσης των ζώων και όχι για λόγους lifestyle ή υγείας - θα εξαρτόταν από τα συνδιαλεγόμενα μέρη. Τσουβαλιάζοντας κόσμο θα μπορούσαμε να φτιάξουμε κάποιες γενικές κατηγοριοποιήσεις με βάση τις στάσεις απέναντι στο ζήτημα των μη ανθρώπινων ζώων: αδιάφορος πληθυσμός, φιλόζωοι, αναρχικά ή μη αντισπισιστά. Επειδή δε θέλουμε να μακρυγορήσουμε δε θα αναφερθούμε καθόλου στη vegan κοινότητα ευρύτερα (vegan lifestylers, φιλελέδες κ.ο.κ.) ούτε στο θέμα του vegan καπιταλισμού. Το παρόν δεν ασχολείται με τις καταναλωτικές επιλογές, αλλά με τις στειώσεις.

Ως αναρχική συλλογικότητα, έχουμε διατυπώσει ξανά τον διαχωρισμό μας από τάσεις που εκδηλώνονται από μία μερίδα κόσμου, πλειοψηφικά αυτοπροσδιοριζόμενων ως “φιλόζωοι”, αναφορικά με τα μη ανθρώπινα ζώα. Φαίνεται όμως οι απόψεις περί στειρώσεως να μην είναι τόσο εύκολα κατηγοριοποιήσιμες με βάση το target group, γεγονός που δείχνει πως μάλλον χρειάζεται να τοποθετηθούμε εκ νέου.

Περί στειρώσεως

Εστιάζοντας στο ζήτημα από μία αντισπισιστική σκοπιά και έχοντας, κατ'επέκταση, σαν άξονα το γεγονός πως η ζωή, το σώμα και η αυτοδιάθεση ανθρώπινων και μη ανθρώπινων ζώων θα πρέπει να αντιμετωπίζονται όσο το δυνατόν ισάξια δε θα μπορούσαμε να μην αντιπαραβάλλουμε το παράδειγμα ανθρώπινων στειώσεων. Προσπαθούμε εξάλλου να βρούμε τις πτυχές αυτές που διαχωρίζουν απόψεις, στάσεις και πράξεις γύρω από τις στειώσεις ανάμεσα σε ανθρώπινα και μη ανθρώπινα ζώα.

Στειώσεις ανθρώπων

Στις αρχές του 2021, ήρθε στο φως της δημοσιότητας μία δίκη εις βάρος του πρώην δικτάτορα του Περού (Αλμπέρτο Φουχιμόρι) και τριών υπουργών υγείας για καταναγκαστικές στειώσεις ιθαγενών και φτωχών πληθυσμών στις Άνδεις και την Αμαζονία, 300.000 ατόμων συνολικά, που έγιναν στο Περού επί της θητείας του μεταξύ 1990-2000. Οι στειώσεις αυτές δρομολογήθηκαν κάτω από το “Πρόγραμμα Αναπαραγωγικής Υγείας και Οικογενειακού

Προγραμματισμού” που θέσπισε ο Φουχιμόρι. Το πραγματικό αποτέλεσμα της επέμβασης δεν αποκαλύπτονταν στα άτομα, απεναντίας στην καλύτερη περίπτωση την παρουσίαζαν ως “αντισυλληπτική μέθοδο”, ενώ εάν δεν έπαιρναν τη συγκατάθεση τους – η οποία δεν ήταν και πραγματική δεδομένου του ότι η ενημέρωση που είχαν ήταν ψευδής – η στειρώση γινόταν χωρίς καμία συναίνεση. Πολλές ήταν και οι περιπτώσεις όπου δε δινόταν καμία απολύτως εξήγηση για την επέμβαση, η οποία γινόταν με τη βία, ενώ αρκετά άτομα έχασαν τη ζωή τους λόγω επιπλοκών. Τι ήταν εν τέλει αυτό το πρόγραμμα που θέσπισε ο Φουχιμόρι πέρα από αυτό που γράφει και το ίδιο το δημοσίευμα: “σχέδιο ευγονικής για να μειώσουν τον πληθυσμό των περιθωριοποιημένων”;

Στις αρχές του 2022 άλλη μία σχετική υπόθεση δημοσιεύτηκε και αφορά σε καταγγελίες για αναγκαστική στειρώση ιθαγενών στον **Παναμά** εν έτει 2022 σε δημόσια νοσοκομεία. Σύμφωνα με τις δημοσιεύσεις, γυναίκες έγκυες που πήγαιναν να γεννήσουν σε νοσοκομείο δε μπορούσαν να μείνουν ξανά έγκυες, σε αντίθεση με όσες γεννούσαν στο σπίτι, ενώ φαίνεται πως υπέβαλαν σε στειρώση χωρίς συγκατάθεση γυναίκες μόλις εκείνες γεννούσαν μέχρι τρία/τέσσερα παιδιά. Εν τέλει, το υπουργείο υγείας δήλωσε πως δεν υπάρχουν στοιχεία για αναγκαστική στειρώση στα αρχεία των νοσοκομείων και έτσι η έρευνα σταμάτησε.

Πρόσφατα, τον Ιούλη του 2023, δημοσιεύτηκε άλλη μία περίπτωση αναγκαστικών στειώσεων σε αυτόχθονες του **Καναδά**. Παρότι το δημοσίευμα είναι του 2023 αναφέρει πως “τουλάχιστον 12.000 γυναίκες έχουν στειρωθεί από τη δεκαετία του 1970”, πως “δεν υπάρχουν σίγουρες εκτιμήσεις για το πόσες γυναίκες εξακολουθούν να στειρώνονται παρά τη θέλησή τους ή εν αγνοία τους”, και πως ο Μάιος του 2023 ήταν “ίσως η πρώτη φορά που επιβλήθηκε κύρωση σε γιατρό για τη βίαιη στειρώση μιας ιθαγενούς γυναίκας”, σε επέμβαση που έκανε το 2019. Σύμφωνα με το δημοσίευμα “χιλιάδες ιθαγενείς Καναδές τις τελευταίες επτά δεκαετίες στειρώθηκαν καταναγκαστικά, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ευγονικής, που τις θεωρούσε κατώτερες” και “οι Συμβάσεις της Γενεύης περιγράφουν την αναγκαστική στειρώση ως ένα είδος γενοκτονίας και εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας”. Τέλος, αναφέρει πως “υπάρχουν τουλάχιστον πέντε ομαδικές αγωγές κατά των υγειονομικών, επαρχιακών και ομοσπονδιακών αρχών που αφορούν αναγκαστικές στειώσεις στην Αλμπέρτα, το Σασκάτσουαν, το Κεμπέκ, τη

Βρετανική Κολομβία, τη Μανιτόμπα, το Οντάριο και αλλού”.

Μερικά ακόμα παραδείγματα από μία απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο:

“Στις ΗΠΑ τις δεκαετίες από το ’60 μέχρι το ’80, υπολογίζεται πως στειρώθηκαν χωρίς τη συγκατάθεσή τους 70.000 ιθαγενείς γυναίκες. Ενώ σε ολόκληρη τη χώρα, περίπου το 25% των ιθαγενών γυναικών σε αναπαραγωγική ηλικία είχαν στειρωθεί μέχρι το 1976”

“Στην Ιαπωνία, από το 1948 έως και το 1996, ένας νόμος περί ευγονικής προστασίας υπέβαλε 16.500 άτομα, κυρίως γυναίκες με αναπηρίες, σε υποχρεωτική στειρώση, με σκοπό την «πρόληψη της γέννησης κακοηθών απογόνων(!) ... και την προστασία της ζωής και της υγείας της μητέρας”

“Μέλη της μειονότητας των Ρομά έχουν στειρωθεί καταναγκαστικά ή βίαια στην Τσεχική Δημοκρατία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία. Ενώ στη Χιλή, στη Δομινικανή Δημοκρατία, στο Μεξικό, στη Ναμίμπια, στη Νότια Αφρική και στη Βενεζουέλα γυναίκες φορείς του HIV στειρώνονται υποχρεωτικά”

Δε θα συνεχίσουμε να παραθέτουμε αποσπάσματα από δημοσιεύματα, καθώς νομίζουμε πως αυτά από μόνα τους αρκούν. Το γεγονός μάλιστα πως πολλά από αυτά τα δημοσιεύματα έχουν γίνει σε mainstream media κάνει ξεκάθαρη την εναντίωση στις στειρώσεις των ανθρώπων από μία αρκετά ευρεία γκάμα κόσμου. Τι κοινό έχουν όλες αυτές οι υποθέσεις μεταξύ τους; Πρώτον, οι στειρώσεις γίνονται σε πληθυσμούς που θεωρούνται κατώτεροι ή “μιάσματα” (ιθαγενείς, φτωχά άτομα, “άτομα με αναπηρίες”, ρομά, φορείς HIV) με σκοπό τη μείωση του πληθυσμού τους. Δεύτερον, όλες παραβιάζουν την αυτοδιάθεση των σωμάτων των υποκειμένων. Τρίτον, δε θα βρεθεί άνθρωπος να υποστηρίξει την αναγκαιότητα αυτών των στειρώσεων εκτός εάν είναι ρατσιστής, υπέρμαχος της “κανονικότητας” και της “αρτιμέλειας” (ableism / ικανοτισμός), της “υγειονομικής καθαρότητας” και φυσικά της ευγονικής.

Στειρώσεις μη ανθρώπινων ζώων

Φτάσαμε στο σημείο επομένως να μιλήσουμε, κατά αντιστοιχία των από πάνω, για την υποχρεωτική στειρώση την μη ανθρώπινων ζώων. Πρώτον, οι υποχρεωτικές μαζικές στειρώσεις, όπως φαίνεται και από τα παραδείγματα ανθρώπινων στειρώσεων, προϋποθέτουν πως τα

προς στειρώση υποκειμένα θεωρούνται “κατώτερα όντα” - γεγονός που δίνει το δικαίωμα στα “ανώτερα όντα” να αποφασίζουν για εκείνα – τα οποία όσο δε “χρησιμεύουν” σε κάτι, δεν αξίζει να αναπαράγονται γιατί απλά πληθαίνουν και βρωμίζουν τον πολιτισμό των κυρίαρχων. Δεύτερον, η στειρώση χωρίς συναίνεση παραβιάζει την αυτοδιάθεση των σωμάτων των προς στειρώση υποκειμένων. Τρίτον, δε θα βρεθεί άνθρωπος να υποστηρίξει την αναγκαιότητα των υποχρεωτικών μαζικών στειρώσεων μη ανθρώπινων ζώων εκτός εάν είναι σπισιστής.

Περί συναίνεσης, αυτοδιάθεσης και πρόληψης

Είναι αρκετά διαφωτιστικό, το γεγονός πως σε καμία από τις παραπάνω περιπτώσεις, όσο και αν ψάξαμε στις μαρτυρίες ατόμων που στειρώθηκαν, δε βρήκαμε κάποιο άτομο που θα έδινε τη συναίνεσή του για τη στειρώση του. Είναι τουλάχιστον ανορθόδοξο να υποθέτουμε ότι τα μη ανθρώπινα ζώα αν μπορούσαν να μιλήσουν στη γλώσσα μας θα έδιναν τη συναίνεσή τους. Και εδώ έρχεται η ερώτηση: “Ναι, αλλά πώς θα πάρουμε συναίνεση από το ζώο, αφού δε μπορεί να μιλήσει;”. Η απάντηση είναι πως δε θα πάρεις συναίνεση. Επομένως, το λογικό επακόλουθο όταν δεν έχεις συναίνεση για μία πράξη που παραβιάζει την αυτοδιάθεση του σώματος άλλου είναι να μην προβείς στην πράξη αυτή. Όχι το αντίθετο.

Περιπτώσεις ανθρώπων που επιθυμούν να στειρωθούν υπάρχουν. Παράδειγμα αυτών είναι άτομα που δεν επιθυμούν να κάνουν παιδιά, γεγονός απόλυτα αποδεκτό. Εφόσον η επιλογή είναι δική τους, το σώμα και η αυτοδιάθεση αυτού δικά τους, δεν τίθεται κάποιο ζήτημα μη συναίνεσης. Τα μη ανθρώπινα ζώα όμως δεν έχουν εκφράσει κάποια τέτοια επιθυμία. Απουσία αυτού, επομένως, δεν υφίσταται συναίνεση.

Στην πραγματικότητα, στην πλειοψηφία του ανθρώπινου είδους, η επιλογή της στειρώσης έρχεται συνήθως μετά από κάποιο σοβαρό ζήτημα υγείας, από το οποίο ενδέχεται να κινδυνεύει η ζωή του ατόμου. Στα μη ανθρώπινα ζώα, οι στειρώσεις στις οποίες τα υποβάλλουν οι άνθρωποι κατά πλειοψηφία δε συμβαίνουν επειδή προκύπτει κάποιο ζήτημα υγείας από το οποίο κινδυνεύει η ζωή τους εάν δε στειρωθούν. Όσον αφορά ειδικά σε νόμους σαν αυτόν που συζητάμε, είναι πασιφανές ότι δεν υφίσταται καμία τέτοια περίπτωση, πέρα από μία εντολή για καθολικές στειρώσεις όσων μη ανθρώπινων ζώων εμπίπτουν στην κατηγορία των “ζώων συντροφιάς”. Απεναντίας, αν συνδιαλλαγείς με άτομα που

αυτοπροσδιορίζουν τα εαυτά τους ως “φιλόζωα” και υποστηρίζουν τέτοιους νόμους ή γενικότερα τις μαζικές στειρώσεις μη ανθρώπινων ζώων ασχέτως νομοθεσίας, ένα από τα πρώτα πράγματα που θα σου πουν σαν αιτία για τη στειρώση των μη ανθρώπινων ζώων είναι η “πρόληψη” (!).

Πρόληψη ασθενειών

Στην πλειοψηφία του ανθρώπινου είδους, η στειρώση από επιλογή όπως είπαμε συνήθως δε συμβαίνει “προληπτικά” χωρίς να έχει προκύψει κανένας απολύτως λόγος υγείας. Συνήθως η αφαίρεση γεννητικών οργάνων γίνεται αφότου έχει εμφανιστεί κάποιος όγκος. Περιπτώσεις προληπτικής αφαίρεσης μελών του σώματος - χωρίς να έχει εμφανιστεί πρόβλημα υγείας στο ίδιο το άτομο – υπάρχουν και συνήθως αφορούν στην αφαίρεση στήθους (η λεγόμενη μαστεκτομή), όπου οι γιατροί μπορεί να το προτείνουν λόγω ιστορικού καρκίνου στην οικογένεια. Σε κάθε περίπτωση, οι επεμβάσεις αυτές όταν γίνονται είναι από επιλογή και αφότου έχουν γίνει εξετάσεις στο ίδιο το άτομο. Δεν είναι στη στοχοθεσία μας να αναλύσουμε την άποψή μας για τη δυτική ιατρική ούτε να επεκταθούμε στις διάφορες μορφές που αυτή παίρνει.

Το νόημα που θέλουμε να περάσουμε εδώ είναι πως – ακόμα και αν λάβουμε υπόψη την επικρατούσα τάση ιατρικής παρέμβασης σε ανθρώπους που περιγράψαμε - το επιχείρημα της πρόληψης ασθενειών γενικά και αόριστα για τη δικαιολόγηση της στειρώσης των μη ανθρώπινων ζώων για μας δεν ευσταθεί. Για να φτάσουμε στο συμπέρασμα πως ένα μη ανθρώπινο ζώο πρέπει να στειρωθεί για λόγους υγείας, θα πρέπει πρώτα το άτομο να έχει εξεταστεί και να έχει προκύψει πως υπάρχει πραγματικά κάποιο ζήτημα υγείας για το οποίο και χρειάζεται τέτοια επέμβαση. Όσον αφορά μάλιστα στις μαζικές στειρώσεις που λαμβάνουν χώρα στις πόλεις από “φιλόζωους” σε συνεργασία με κτηνιάτρους για λόγους “πρόληψης ασθενειών” γενικά και αόριστα, αυτό που εμείς αντιλαμβανόμαστε περισσότερο από αυτό είναι πως η παρουσία των μη ανθρώπινων ζώων στις πόλεις γίνεται αντιληπτή από αυτούς τους φορείς σαν ένα πρόβλημα που πρέπει να λυθεί.

Τα ελεύθερα μη ανθρώπινα ζώα στις πόλεις δε γίνονται αντιληπτά ως ατομικότητες, αλλά ως μία μάζα που πρέπει να ελεγχθεί. Άτομα αρπάζονται από τους δρόμους, χωρίς καν να έχουν απαραίτητα κάποιο ζήτημα υγείας, χωρίς να ξέρουν εάν τα άτομα αυτά είχαν φτιάξει τη ζωή τους σε αυτή την περιοχή, αν είχαν γονείς, παιδιά, φίλους/ες εκεί ή

οτιδήποτε, μεταφέρονται σε κτηνιατρικές κλινικές για την αφαίρεση των γεννητικών τους οργάνων, post-άρονται στα social media σαν θύματα που ψάχνουν σπίτι, μένουν προσωρινά σε κάποιο άγνωστο περιβάλλον, συχνά μέσα σε κλουβί, και τελικά μεταφέρονται σε κάποιο σπίτι ανθρώπων όπου και φυλακίζονται, χωρίς συνήθως να ξαναβγούν ποτέ έξω, μέχρι να πεθάνουν. Και αυτό το ονομάζουν “φιλοζωία”. Συγγνώμη, αλλά δε θα θέλαμε ποτέ να έχουμε τέτοιους φίλους. Τα φίλα μας αν έχουμε κάποιο πρόβλημα με την υγεία μας προσπαθούν να μας βοηθήσουν να βρούμε ποιο είναι αυτό, να απευθυνθούμε στον κατάλληλο φορέα συνήθως και να προχωρήσουμε στην κατάλληλη θεραπεία και πάντα με τη συναίνεσή μας. Δε μπορούμε να φανταστούμε κάποιο φίλο να μας φυλακίζει σπίτι του “προληπτικά” για την υπόλοιπη ζωή μας, ώστε να μην κολλήσουμε ποτέ καμία ασθένεια.

Πρόληψη ατυχημάτων

Μιας και μιλάμε για “πρόληψη”, οι “φιλόζωοι” δεν αναφέρονται μόνο στην πρόληψη κάποιας ασθένειας, αλλά και στην πρόληψη ατυχημάτων στους δρόμους, εξαιτίας των οποίων μη ανθρώπινα ζώα χάνουν τη ζωή τους. Επομένως, όσα περισσότερα μη ανθρώπινα ζώα υπάρχουν στους δρόμους, τόσα περισσότερα σκοτώνονται από τροχαία ατυχήματα. Φλερτάρουμε με την ιδέα να γίνουμε ακραία εριστικά σε αυτό το σημείο, αλλά νομίζουμε πως η πρόληψη ατυχημάτων είναι αρμοδιότητα της τροχαίας. Ως αναρχικά υποκείμενα παρ' όλα αυτά, δε θα μπορούσε η αντιπρότασή μας να είναι φυσικά να αυξηθούν οι μπάτσοι, τα πρόστιμα και οι έλεγχοι. Απευθυνόμαστε στην κοινωνία. Συνήθως για να μη γίνονται ατυχήματα στο δρόμο, προσέχουμε πως οδηγάμε. Σε περιοχές με αυξημένη κινητικότητα πεζών για παράδειγμα χαμηλώνουμε ταχύτητα και προσέχουμε διπλά. Πολλά γιατί στους δρόμους, όταν κάνει κρύο μπαίνουν στις εξατμίσεις των αυτοκινήτων για να ζεσταθούν, άλλα κρύβονται πίσω από τις ρόδες ή κοντά στον κινητήρα, ίσως και αλλού. Είναι ζήτημα κουλτούρας και ευσυνειδησίας το να ελέγχεις το όχημά σου πριν βάλεις μπροστά τη μηχανή και φύγεις. Υπάρχουν άνθρωποι που φτιάχνουν αυτοσχέδια σπιτάκια για τα μη ανθρώπινα ζώα που βρίσκονται στους δρόμους, ώστε αν το επιθυμούν να πάνε εκεί για να ζεσταθούν τις κρύες μέρες. Και ούτω καθεξής.

Η λύση δεν είναι να στειρώσουμε τα μη ανθρώπινα ζώα ώστε να μην αναπαράγονται και πληθαίνουν ή/και να τα φυλακίσουμε στα σπίτια για να μην έχουμε θανάτους από ατυχήματα. **Η λύση είναι να**

παλεύεις μέχρι η συνείδηση ότι μοιραζόμαστε τις πόλεις με μη ανθρώπινα ζώα να είναι κτήμα της κοινωνίας. Τότε, το να ελέγχεις το δρόμο και το όχημά σου κοιτάζοντας πιο χαμηλά από το ύψος ενός ανθρώπου θα είναι κινήσεις που θα γίνονται αντανakλαστικά. Και είναι αυτές οι κινήσεις που δείχνουν ότι σέβασαι τις άλλες μορφές ζωής, τα πλάσματα που είναι διαφορετικά από εσένα και αντιλαμβάνεσαι ότι **δεν κυριαρχείς, αλλά συνυπάρχεις.**

Πρόληψη θανάτων από ασιτία

Ένα άλλο επιχείρημα υπέρ της στειρώσης και της φυλάκισης των μη ανθρώπινων ζώων είναι ότι πεθαίνουν στους δρόμους επειδή δεν έχουν να φάνε. Τι ισχύει παρ' όλα αυτά και ποια είναι η μεγαλύτερη εικόνα; Τα μη ανθρώπινα ζώα εν γένει είναι αυτόνομα υποκείμενα, μπορούν να επιβιώσουν χωρίς την παρέμβαση των ανθρώπων. Στην άγρια φύση βρίσκουν σίγουρα πιο εύκολα την τροφή τους. Στα μέρη που είναι σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό αστικοποιημένα και ως επί το πλείστον κυρίαρχα από τους ανθρώπους και τον πολιτισμό τους, τα – εξημερωμένα πια – μη ανθρώπινα ζώα τείνουν να εγκαθίστανται στα μέρη όπου βρίσκουν τροφή. Η λύση για την ασιτία είναι επομένως η παροχή τροφής από τους ανθρώπους, θα έλεγε κανείς. Μπορεί και να είναι. Ήδη υπάρχει κόσμος που το κάνει και σίγουρα δεν καταλαβαίνουμε πως το να στειρώσεις όλα τα ζώα και να τα φυλακίσεις στα σπίτια παρουσιάζεται σαν μονόδρομος για να μην πεθάνουν τα ζώα από ασιτία. Κάνοντας μία παύση για να μη χαθεί το νόημα, (θα επανέλθουμε παρακάτω για το συγκεκριμένο ζήτημα), θα κλείσουμε με το εξής προφανές: εάν ένας άνθρωπος πεινούσε στο δρόμο και θέλαμε να βοηθήσουμε, το πιο πιθανό είναι να του δίναμε φαγητό και όχι να τον στειρώναμε (για να μην κάνει παιδιά που θα πεινάνε και αυτά) και να τον φυλακίζαμε, ώστε να τον ταϊζουμε κάθε μέρα στο σπίτι μας.

Εν κατακλείδι: Υποχρεωτικές νομικά ή μη στειρώσεις μη ανθρώπινων ζώων

Με λίγα λόγια, έχουμε τη νομοθεσία, έχουμε και τις πράξεις ασχέτως νομοθεσίας. Στο νόμο (και του 2021 και της Υ.Α. του 2023) είναι πασιφανές πως, όπως και στις περιπτώσεις των καταναγκαστικών στειρώσεων ανθρώπων, δεν υφίσταται κανένα κριτήριο για τις στειρώσεις μη ανθρώπινων ζώων πέρα από το ανήκουν στην κατηγορία των “ζώων συντροφιάς”. Στις μαζικές στειρώσεις που γίνονται ασχέτως νομοθεσίας, επίσης δε βρίσκουμε κάποιο ευσταθές επιχείρημα.

Σε κάθε περίπτωση, το ερώτημα που θέτουμε είναι: τί είναι αυτό που καθιστά κάτι υποχρεωτικό; Ποιο υποκείμενο αφορά στο τέλος της μέρας ή έννοια της υποχρεωτικότητας μιας στειρώσης; Είθισται η έννοια της υποχρεωτικότητας στη στειρώση των μη ανθρώπινων ζώων να γίνεται αντιληπτή ως υποχρέωση από τη μεριά των ανθρώπων να φροντίσουν για τη διεκπεραίωση της στειρώσης των μη ανθρώπινων ζώων από κάποιο ειδικό, ως “κηδεμόνες” / ιδιοκτήτες τους. Στην περίπτωση των υποχρεωτικών στειρώσεων ανθρώπων, ωστόσο, η υποχρεωτικότητα γίνεται αντιληπτή ως συνώνυμη με την καταναγκαστικότητα, δηλαδή με τη χωρίς συναίνεση στειρώση των ίδων των ανθρώπων, που είναι κύριοι/ες/α των ζώων τους. Το συμπέρασμά μας, επομένως, είναι πως όταν αφορά σε μη ανθρώπινα ζώα, οι στειρώσεις είναι πάντα υποχρεωτικές-καταναγκαστικές όταν γίνονται, ασχέτως νομοθεσίας.

Περί Ιδιοκτησίας

Η απόφαση της στειρώσης ενός μη ανθρώπινου ζώου δεν εξαρτάται από το ίδιο το άτομο. Όταν μάλιστα έχουμε να κάνουμε με ζώο φυλακισμένο - σε σπίτι, στην περίπτωση των “ζώων συντροφιάς” - υπό την εποπτεία ενός ή παραπάνω ανθρώπων, τότε η ελευθερία λήψης αποφάσεων για πολλαπλές πτυχές της ζωής γενικότερα οριακά εκμηδενίζεται. Είναι αυτό το σημείο όπου η ουσία της ζωής μετατρέπεται σε ιδιοκτησία. Κατά κόρον στην ιστορία, οι ζωές που θεωρούνταν ιδιοκτησία άλλων ήταν αυτές υποκειμένων που κρίνονταν ως κατώτερα. Η ιστορία της σκλαβιάς γνωστή και η αντιστοιχία πασιφανής. Ο σπισισμός, σε αυτή την περίπτωση, μαζί με τον ανθρωποκεντρισμό ορίζουν πως οι ζωές των μη ανθρώπινων ζώων αξίζουν μόνο όσο αξίζει η “υπηρεσία” που θα επιλεγθεί από τους ανθρώπους-ιδιοκτήτες να “παρέχουν”.

Τα “ζώα συντροφιάς” είναι ένας όρος που αντανakλά μία κατηγορία “καταναγκαστικής παροχής υπηρεσιών” στην οποία **ανήκουν ήδη** πολλά ζώα (κυρίως σκυλιά και γατιά) και ταυτόχρονα μία κατηγορία από τις πολλές στις οποίες ένα ζώο **οφείλει να ανήκει**. Ανάμεσα στις κατηγορίες αυτές βρίσκουμε και τις εξής: “σκύλος βοήθειας”, “σκύλος εργασίας”, “ζώο θεραπείας”, “ζώο εργασίας” (όπου π.χ. ανήκουν τα ιπποειδή) κ.α. Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι τα “ζώα συντροφιάς” στο νόμο του 2021 χωρίζονται σε “δεσποζόμενα ζώα συντροφιάς” και σε “αδέσποτα ζώα συντροφιάς”, με τους ορισμούς αυτών:

- “Ζώο συντροφιάς: κάθε ζώο που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο κυρίως μέσα στην οικία του.
- Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς: κάθε ζώο συντροφιάς που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς και τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και φροντίδα του ιδιοκτήτη, του κατόχου ή του συνοδού του. Σε κάθε περίπτωση δεσποζόμενο ζώο θεωρείται κάθε σκύλος ή γάτα με ηλεκτρονική σήμανση, καταχωρημένο στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (EMZZ) με εξαίρεση όσα έχουν προσωρινό ιδιοκτήτη με την έννοια της παρ. 11. Μέχρι τη σήμανση και την καταχώρησή τους στο EMZZ, οι άμεσοι απόγονοι δεσποζόμενου σκύλου ή γάτας νοούνται αυτόματα δεσποζόμενα ζώα με ιδιοκτήτη τον ιδιοκτήτη του θηλυκού γεννήτορα.
- Αδέσποτο ζώο συντροφιάς”: κάθε ζώο συντροφιάς, ιδίως σκύλος και γάτα, το οποίο δεν θεωρείται δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς.”

Με λίγα λόγια, φαίνεται η έννοια του “ζώου συντροφιάς” να ταυτίζεται με αυτή του “δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς”, πράγμα λογικό αφού από μόνη της η έκφραση “ζώο συντροφιάς” σημαίνει πως η ύπαρξη του ζώου αυτή καθαυτή ταυτίζεται με την “καταναγκαστική παροχή υπηρεσιών συντροφιάς” σε κάποιον άνθρωπο. Εξού και το ότι ανήκουν σε αυτή και όσα “προορίζονται” για να παρέχουν αυτή την υπηρεσία. Έτσι, η κατηγορία του “αδέσποτου ζώου συντροφιάς” φαίνεται πως σιγά σιγά – μόλις και τα υπόλοιπα ζώα εκπληρώσουν τον “προορισμό” τους – θα αρχίσει να καταργείται. Ήδη πολλά μη ανθρώπινα ζώα αποτελούν ιδιοκτησία κάποιου ανθρώπου και είναι φανερό ότι αν η κουλτούρα της “πρόληψης” - σε συνδυασμό με νόμους και υπουργικές αποφάσεις σαν αυτές που συζητάμε - συνεχίσει να είναι η επικρατούσα, τότε το δυστοπικό μέλλον – αυτό όπου δε θα βλέπουμε κανένα ελεύθερο ζώο γύρω μας – δεν είναι μακριά.

Περί DNA

Είναι σαφές πως η υπουργική απόφαση με την εντολή της συλλογής, αποστολής και φύλαξης DNA των “ζώων συντροφιάς” αντί για στειρώση έρχεται εν είδει τιμωρίας για όποιον άνθρωπο δε φροντίσει για τη στειρώση του “ζώου συντροφιάς του”. Τα πρόστιμα και/ή η αφαίρεση άδειας επαγγέλματος (για όποιο/α κτηνίατρο δε συμμορφωθεί με τη διαδικασία) είναι σίγουρα

πειστικά επιχειρήματα για έναν άνθρωπο ώστε να ακολουθήσει τις οδηγίες, ενώ η αποφυγή της γραφειοκρατείας γύρω από τη διαδικασία λήψης/αποστολής DNA είναι από μόνη της επαρκής λόγος ώστε κάποιος/ς ιδιοκτήτης/τρια να επιλέξει τη στειρώση εν τέλει.

Πιστεύουμε πως έχουμε ήδη φωτίσει αρκετές πτυχές στην αντιστοιχία μεταξύ ανθρώπινων και μη ανθρώπινων ζώων στο ζήτημα των στειρώσεων. Συνοπτικά, σε σχέση με την υποχρεωτική λήψη DNA αρκεί να πούμε ότι πρώτων στους ανθρώπους ως επί το πλείστον η λήψη DNA απαιτεί συναίνεση. Επαναλαμβανόμεστε φυσικά λέγοντας πως ομοίως με τις στειρώσεις η έλλειψη συναίνεσης από τη μεριά των μη ανθρώπινων ζώων είναι πασιφανής. Και δεύτερον, η λήψη DNA στους ανθρώπους χωρίς συναίνεση γίνεται σε περιπτώσεις υποψίας για τέλεση “σοβαρών αδικημάτων”. Δεν είναι στη στοχοθεσία του παρόντος να αναλύσουμε την πρακτική αυτή των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους. Το νόημα της αντιστοιχίας βρίσκεται στην ανάδειξη του γεγονότος ότι η υποχρεωτική λήψη DNA σε ανθρώπους δεν φαίνεται γενικότερα να είναι common practice χωρίς να υπάρχει κάποια αιτία. Φυσικά, το τελευταίο statement γίνεται με την όποια επιφύλαξη, δεδομένης της πραγματικότητας του κράτους – ελέγχου. Εκεί που θέλουμε να εστιάσουμε είναι στην “κοινή γνώμη” σχετικά με την υποχρεωτική λήψη DNA.

Το DNA των ανθρώπων εντάσσεται στην κατηγορία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Φυσικά, νομίζουμε πως η κουλτούρα του ανθρώπινου πολιτισμού είναι αδιάφορη για τα ίδια τα μη ανθρώπινα ζώα και μία προσπάθεια άμεσης αντιστοιχίας θα ενέπιπτε στην κατηγορία του ανθρωποκεντρισμού. Γιατί στεκόμαστε εδώ τότε; Ας δούμε τι λέει ο νόμος:

“επάνω στο φιαλίδιο αίματος ή στο σωληνάριο παρειακού επιχρίσματος αναγράφεται υποχρεωτικά και ευκρινώς το όνομα του υπό εξέταση ζώου και το επώνυμο του ιδιοκτήτη”

“οι άμεσοι απόγονοι δεσποζόμενου σκύλου ή γάτας νοούνται αυτόματα δεσποζόμενα ζώα με ιδιοκτήτη τον ιδιοκτήτη του θηλυκού γεννήτορα”.

Στεκόμαστε εδώ επομένως επειδή μέσω της υποχρεωτικής λήψης DNA εντείνεται το καθεστώς της ιδιοκτησίας της ζωής των μη ανθρώπινων ζώων που αναφέραμε προηγουμένως. Το κράτος – ελέγχου λέει επομένως πως πρέπει να είναι σίγουρο ότι το

καθεστώς ιδιοκτησίας δε θα αναιρεθεί από την απόκτηση απογόνων. Η ζωή του μη ανθρώπινου ζώου όπως και των απογόνων του ανήκουν στον αρχικό ιδιοκτήτη. Εκτός εάν ο/η ίδιος/α το δώσει σε άλλο άτομο, όπου και θα πρέπει να φροντίσει να γίνουν και οι απαραίτητες γραφειοκρατικές διαδικασίες “μεταβίβασης της ιδιοκτησίας” (ανανέωση του τσιπ, της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για το DNA κ.ο.κ.). Μια κατάσταση παρόμοια με τη μεταβίβαση αυτοκινήτου, δηλαδή.

Ταυτόχρονα το μέτρο αυτό από μόνο του αποκλείει στην πράξη συνθήκες ζωής που είναι πιο φιλικές προς το “ζώο συντροφιάς”, δεδομένου ότι υπάρχουν άνθρωποι που επιτρέπουν στα ζώα να βγαίνουν από το σπίτι και να επιστρέφουν σε αυτό όταν το θέλουν. Εάν το ζώο δεν είναι στειρωμένο, μπορεί να αποκτήσει απογόνους εκτός σπιτιού. Αφού ο άνθρωπος έχει την υποχρέωση να φροντίσει για την αποστολή DNA του ζώου, είναι αυτομάτως υπόλογος και για τους/ις απογόνους του. Ο κίνδυνος της επιβολής προστίμου, άρα, λόγω ύπαρξης ζώων με ταύτιση DNA εκτός σπιτιού είναι μεγάλος. Θα μπορούσε, επομένως, να πει κανείς ότι αυτή η ρύθμιση αποτελεί ακόμα έναν έμμεσο τρόπο επιβολής της στειρώσεως, μιας και είναι εξαιρετικά πιθανό σε τέτοιες συνθήκες ο άνθρωπος να επιλέξει τη στειρώση για να αποφύγει πιθανά πρόστιμα.

*Μια extra αντίφαση – Αντισπισισμός ή φιλοζωία -
Ας δούμε λίγο τη μεγαλύτερη εικόνα*

Το θέμα των “ζώων συντροφιάς” δεν αρχίζει ούτε τελειώνει στις στειρώσεις. Ο ίδιος ο όρος ορίζει και ορίζεται από τη σχέση μας με τα μη ανθρώπινα ζώα που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία και οι προεκτάσεις αυτής της σχέσης προκαλούν και προκύπτουν από ένα συνδιασμό στάσεων, κουλτούρας και πρακτικών που μετρούν πολλά χρόνια πίσω και τελούν χρεή αιτίων-αποτελεσμάτων και το αντίστροφο. “Ζώα συντροφιάς”, “παιδιά”, “κηδεμόνες”, “απροστάτητα πλάσματα”, “άνθρωποι-σωτήρες” κ.λπ. Πολλοί όροι που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με τη συνείδησή μας, επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις αποφάσεις μας σε ένα φαύλο κύκλο χωρίς εμφανή διέξοδο. Αισθανόμαστε ενοχές, υποχρέωση, ντροπή, καθήκον, λύπη και άλλα πολλά τέτοια συμπλέγματα συναισθημάτων και δρούμε με βάση αυτά για να τα καλύψουμε/ικανοποιήσουμε καταλήγοντας να τα δικαιολογούμε και να τα αναπαράγουμε. Είθισται όλα αυτά μαζί να ανακυκλώνονται κάτω από τον όρο “φιλοζωία”. Αν βάλουμε δε τη λέξη

“φιλοζωία” δίπλα από τη λέξη “φιλανθρωπία” θα ξεδιπλωθούν μοτίβα, σχέσεις, σκέψεις, πράξεις, κουλτούρες και συμπεριφορές διαφωτιστικές. Υπάρχει η “φιλανθρωπία” από τη μία, ο “ταξικός πόλεμος” από την άλλη. Υπάρχει η “φιλοζωία” από τη μία και ο “αντισπισιστικός αγώνας” από την άλλη. Όροι που ξεδιαλώνονται και κάνουν εμφανείς τις διαφορές τους όταν αναγνωρίζεις από ποιά θέση, υπό ποιο ρόλο και ιδιότητα μιλάς, με ποιον τρόπο αναλύεις τη ζωή και με ποια μέσα μάχεσαι.

Δε θα μακρυγορήσουμε. Η ανάλυση όλων αυτών θα ξέφυγε και από το θέμα των στειρώσεων αυτών καθ αυτών και από το νόμο. Θα θέσουμε εδώ μόνο μία από τις πολλές αντιφάσεις. Μιλήσαμε για μία φανερή και αυτονόητη λύση στο θέμα “πρόληψης θανάτων από αστιτία”: την παροχή τροφής από τους ανθρώπους. Για χάρη της αντισπισιστικής κριτικής όμως εμείς ρωτάμε: Τι τροφή είναι αυτή που θα δίναμε; Η αντίφαση νομίζουμε είναι προφανής. Ως επί το πλείστον, αν πρόκειται για ταβέρνες, καταλαβαίνουμε ότι μιλάμε για τροφή που στην πραγματικότητα προέρχεται από άλλα δολοφονημένα μη ανθρώπινα ζώα. Αν πρόκειται για πολίτες που δίνουν τροφή στα “αδέσποτα”, με το πιο σύνηθες να είναι τα μπολάκια στις γειτονιές με ξηρά τρφή, ξέρουμε επίσης πως πλειοψηφικά μιλάμε για το ίδιο πράγμα. Το ίδιο ισχύει και για τα μη ανθρώπινα ζώα που ζουν φυλακισμένα μέσα σε σπίτι. Ταΐζονται από τους ανθρώπους με τροφές που προέρχονται από άλλα δολοφονημένα μη ανθρώπινα ζώα. Ακόμα και vegan κόσμος δίνει τέτοιες τροφές.

Θα βρεθούν ποικίλα άρθρα online για το ερώτημα “τα σκυλιά / οι γάτες είναι σαρκοφάγα ή παμφάγα ζώα;”. Υπάρχουν και αντίστοιχες έρευνες. Δε θα εμπλακούμε σε αυτό το debate. Σε μεγάλο βαθμό αυτές οι αναζητήσεις στη google ειδικά όταν προέρχονται από vegan κόσμο γίνονται για να καλύψουν ενοχικά σύνδρομα. Το κύριο πρόβλημα εδώ έχει πιο βαθιές ρίζες και αυτές βρίσκονται στη χρόνια “βιομηχανία παραγωγής κατοικιδίων” που πάει χέρι-χέρι με την εξημέρωση αυτών των μη ανθρώπινων ζώων. Αυτές οι ρίζες είναι που έχουν οδηγήσει στο ερώτημα “τι τροφή να δώσω στο κατοικίδιό μου;”.

Συνοπτικά, ενώ η κοινή γνώμη τείνει να πιστεύει πως τα εξημερωμένα σκυλιά και γατιά δε μπορούν να επιβιώσουν μόνα τους, αυτό δεν είναι 100% αλήθεια. Για την ακρίβεια, έχει αποδειχθεί πως στην πλειοψηφία όταν ένα ζώο αναγκάζεται να ζήσει χωρίς να υπολογίζει στην παρέμβαση του ανθρώπου, τότε το ένστικτο επιβίωσης το οδηγεί

στο να εξασκεί δεξιότητες απαραίτητες για την επιβίωσή του. Αυτό συμβαίνει ήδη σε περιοχές για παράδειγμα που ο πληθυσμός των ανθρώπων αυξομειώνεται αισθητά ανάλογα την εποχή. Οι δεξιότητες αυτές από τις οποίες ένα εξημερωμένο ζώο έχει απομακρυνθεί λόγω της παρέμβασης του ανθρώπου (που τους παρέχει π.χ. έτοιμη τροφή) δεν έχουν χαθεί για πάντα και σε βάθος χρόνων μπορούν να αποτελέσουν και πάλι κτήμα των ζώων. Δε γνωρίζουμε βέβαια πως θα ανταποκρίνονταν σε κάτι τέτοιο τα “ζώα εκτροφής”, δηλαδή αυτά που εκτράφηκαν από τους ανθρώπους με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και σκοπό, όπως σκυλιά υποείδη της ράτσας “caniche/poodle” (πχ τα “caniche-toy”, δηλαδή “κανίς-παιχνίδι” ή “κανίς-μινιατούρα”) ή της ράτσας “brachycephalic / flat faced dogs” (πχ τα “bulldog”, τα “boxer” κ.λπ.) ή γατιά της ράτσας “persian” (“γάτες περσίας”).

Σε κάθε περίπτωση, δε γράφουμε το παρόν για να δώσουμε απαντήσεις σε όλα τα ερωτήματα, ούτε προσποιούμαστε ότι έχουμε και όλες τις απαντήσεις. Και προς αποφυγή κακοπροαίρετων παρεξηγήσεων, δεν προτρέπουμε κανένα να παρατήρει το ήδη υπάρχον “ζώο συντροφιάς” του στο δρόμο. Προτρέπουμε τον κόσμο να μη μετατρέπει τα μη ανθρώπινα ζώα από αυτόνομα υποκείμενα σε “ζώα συντροφιάς”, σε άτομα εξαρτώμενα από ανθρώπους και σε υποτελή εν γένει. Να μην οπλίζει τα χέρια των εκτροφέων και ολόκληρης της βιομηχανίας κατοικιδίων. Να μην ενισχύει, επομένως, τη σπισιστική ανθρωποκεντρική κουλτούρα γύρω από τα μη ανθρώπινα ζώα, που καμουφλαρισμένη πίσω από τη λέξη “φιλοζωία” δρα ενάντια στη χειραφέτηση και απελευθέρωση των ζώων από τα δεσμά της ανθρώπινης εξουσίας και κυριαρχίας.

Κλείνοντας

Όπως αναφέρουμε, δε γράφουμε αυτό το παρόν για να δώσουμε απαντήσεις σε όλα τα ερωτήματα. Μιλάμε από θέση “αρχής”, θέτουμε ερωτήματα και ασκούμε κριτική για να προβληματίσουμε και να αναδείξουμε αυτό που αντιλαμβανόμαστε ως ουσία του ζητήματος με το οποίο ασχολούμαστε. Η ουσία κατά τη γνώμη μας αφορά αρχικά στην ανάλυση των θεμάτων (της στείρωσης εν προκειμένω) υπό το πρίσμα του αντισπισισμού, της αναρχίας και της ολικής απελευθέρωσης αφενός και αφετέρου στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αντιστοίχιση/ανταπόκριση των πρακτικών μας στη θεωρητική μας ανάλυση. Θα ήταν υποκριτικό να υποστηρίξουμε ότι δεν έχουμε εφαρμόσει ποτέ τίποτα από αυτά τα οποία κατακρίνουμε αιχμηρά

σε αυτές τις σελίδες. Την ίδια στιγμή όμως αυτό δεν αποτελεί επιχείρημα για να τα εφαρμόσουμε ξανά. Το ίδιο ισχύει για πολλαπλά ζητήματα στη ζωή και αυτό κατά την άποψή μας είναι και ο πυρήνας της αναρχίας. Ο συνεχής προβληματισμός, η αναθεώρηση και η επανατοποθέτηση των εαυτών μας στη ζωή μέσα από την ανάλυση ανακύπτοντων θεμάτων με γνώμονα τα αξιακά μας.

Με βάση αυτά, επομένως, κρίνουμε ότι νόμοι και υπουργικές αποφάσεις σαν τα συγκεκριμένα αλλά και η κουλτούρα και οι πρακτικές που αυτά αντανakλούν στέκονται εχθρικά απέναντί μας. Οι μαζικές στειρώσεις, ο εγκλεισμός, η λήψη-αποστολή-φύλαξη DNA, το τσιπάρισμα και όποια άλλη αντίστοιχη πρακτική επάνω στα μη ανθρώπινα ζώα δεν έχουν τίποτα απελευθερωτικό να προσφέρουν. Απεναντίας, ενισχύουν την κυριαρχία και εξουσία του ανθρώπινου είδους επάνω στα υπόλοιπα, επιβεβαιώνουν τη σπισιστική κουλτούρα περί ανωτερότητας των ανθρώπων, εντείνουν το καθεστώς ιδιοκτησίας τους υπέρ ενός παντελώς ανθρωποκεντρικού μοντέλου ζωής και προσυπογράφουν εν τέλει τα μη ανθρώπινα ζώα μία ζωή σε αλυσίδες.

